

ГЕОРГИ БАТАКЛИЕВ
ПРЕДГОВОР
КЪМ „МЕТАМОРФОЗИ“ НА
ОВИДИЙ

chitanka.info

На 20 март 1958 г. светът отпразнува 2000-годишнината от рождението на римския поет Публий Овидий Назон. Той живее през времето между смъртта на Цезар и смъртта на Август, известен като златен век на римската литература. През тези години са създадени най-значителните произведения на плеяда римски писатели. Това е време на велик прелом в историята, настъпил след тезата на робовладелското общество в римската република.

Чрез завоевателите си войни Рим завладял обширни територии от тогавашния свят и достигнал върха на политическата и военната си мощ. Населението от покорените земи е обърнато в робство и доведено в пределите на Италия за безплатен труд в латифундиите, градските работилници, каменоломните и мините. В същото време дребното и средното селячество — основната военна сила, е разорено и се устремява към градовете, за да увеличи там плебейската маса. Институциите на старата република вече не са в състояние да осигуряват властта на римските робовладелци над робите и на Рим над покорените народи. Демократични движения и мощни робски въстания разтърсват държавата.

Сред управляващата класа избухват ожесточени борби, които се изострят особено при народния трибун, претор и консул, водач на народната партия, Марий и при жестокия развратен Сула, пълководеца, който, опрян на сенатската олигархия, се обявил за диктатор и за саморазправа с политическите си противници, въвел проскрипциите — ужаса за римските граждани. Сключват се и се разпадат триумвирати — първият между Помпей, Цезар и Крас, вторият между Октавиан (бъдещия император Август), Антоний и Лепид, между триумвирите се водят безмилостни борби.

Овидий се родил през страшната 43 г. пр.н.е., когато след убийството на диктатора Цезар триумвирите давали право на всеки да убие безнаказано и да обсеби имотите на обявените в проскрипциите техни противници, предали в ръцете на убийците дори писателя и оратора Цицерон, идеолог и защитник на републиканския строй. През 42 г. пр.н.е. при Филипи Октавиан и Антоний разбиват републиканската войска на Брут и Касий, след което убийците на Цезар се самоубиват. Последната война за надмощие се води между Октавиан и колегата му от триумвирата Антоний. През 31 г. пр.н.е. при

Акциум Октавиан разбива противника си, който се съюзил с египетската царица Клеопатра.

Семейството на Овидий, което живеело в градчето Сулмон, отдалечено на 120 км. от столицата, не било засегнато от гражданските междуособици. А и самият поет не е минал през огъня на гражданската война, защото тя завършила още през ранното му детство. Той твори в епохата на трайния Августов мир и се наслаждава на неговите блага.

След четиринадесетгодишна борба Октавиан съсредоточава в ръцете си неограничена военна и гражданска власт. Но поучен от убийството на Цезар, не иска да даде на диктатурата си явна форма. Обявява, че възстановява републиката, и запазва основните органи на управлението, като ги лишава обаче от предишното им съдържание. Всички републикански институции продължават да съществуват — сенатът заседава, народното събрание се свиква, избират се магистратите. Но Октавиан остава върховен началник на въоръжените сили и запазва за себе си управлението на граничните провинции, получава консулски, проконсулски и трибунски пълномощия, които подновява всяка година с прозвището Август — „възвишен“, и с титлата принцепс — „пръв“ (на сената и държавата) — стара титла от времето на републиката. Като народен трибун той може да налага вето на решенията на сената и на действията на магистратите. Получава права на неприкосновеност и интерцесия — намеса във всеки отрасъл на държавния живот, новите закони се коват по негово внушение, едиктите на императора имат силата на закони.

След полувековните граждански бури Август възвръща на римската държава дългоочаквания мир. Народът, уморен и измъчен от кръвопролитията, копнеел за него, затова цяла Италия подкрепя принцепса, дори бившите републиканци се помиряват с новия режим. И макар че след смъртта на Цезар Август удавя в кръв противниците си, той, „синът на божествения Цезар“, бива обявен за император на „римския“ мир. Началото на новата епоха се ознаменува с издигането през 9 г. пр.н.е. на олтара на Августовия мир (*Ara pacis Augustae*) на Марсово поле в Рим.

Принципатът на Август означава стремеж да се затвърди световната власт на Рим и класовото господство на римските робовладелци. Външната политика на принцепса цели да заздрави

границите на империята, които на Балканския полуостров опират на Дунав. За популярност той изгражда нов форум в Рим и облича цялата столица в мрамор, в Италия и провинциите издига внушителни храмове, съдебни сгради, театри, библиотеки, прокарва пътища и водопроводи. А за да затвърди политическите и социалните позиции на управляващите класи — на римляни и свободни, обявява, че възстановява старата република с нейните добродетели: благочестие, нравственост и доблест. За пропаганда на тази идеологическа програма той се опитва да привлече литературата, която, особено поезията, упражнявала могъщо въздействие върху умовете. Подобно на гръцките деспоти и на елинистическите монарси Август събира около себе си видните представители на изкуството и науката не само да възхваляват принцепса, но и да популяризират неговите идеи — духовното и нравственото възраждане на римския народ чрез възвръщането на добродетелите и религиозните представи от времето на републиката. В тази политика го подпомагат неговите близки сътрудници Меценат, Месала и Азиний Полион.

Държавникът и пълководецът Азиний Полион (76 г. пр.н.е. — 4 г. от н.е.) основал първата обществена библиотека в Рим. Сам автор на речи и трагедии, той оглавил малък литературен кръг и въвел обичая да се чете пред поканени слушатели една творба, преди да се издаде. Той покровителствувал даровити поети и насърчавал Хораций и Вергилий да поставят талантите си в услуга на божествения Август. Около Гай Цилний Меценат (умр. 8 г. пр.н.е.), чието име е станало нарицателно, се групирал цветът на младите римски поети — Вергилий, Хораций, Проперций, Варий и др. Образованият благородник от етруски произход прокарвал ловко официалната идеология на принцепса, с когото го свързва тясно приятелство. Меценат подкрепял материално талантливите поети от своя кръг, специално на Хораций подарил малко имение в Сабинските планини, и уреждал в дома си литературни четения на своите приятели. Той ги насърчавал да отразяват в стиховете си идеите на Августовата епоха и да възвеличават делата на принцепса.

Овидий, представител на по-младото поколение поети, изпитва още като момче благотворното влияние на своя покровител — пълководеца и оратора Марк Валерий Месала (64 г. пр.н.е. — ок. 13 г. от н.е.), към чийто литературен кръг принадлежи също елегикът

Тибул. Характерно за Месала и за поетите от неговия кръг е насочеността към елегията и известно разграничение от принципата, което Овидий запазва през целия си живот. Поетът поддържа връзки и с кръга на Меценат — с известните поети Хораций и Проперций.

Превръщането на римската държава в световна империя се придружава от дълбок упадък на нравите. Различните народности, които се втели в империята, внасят чужди култове с особена фриволност. Несметните богатства, струпани в ръцете на отделни семейства, довеждат до голям лукс и разточителство. Заможните слоеве се въздържат от бракове, раждаемостта намалява стремглаво. Август, който виждал, че са в опасност устоите на римската държава, решава да вземе енергични мерки за закрепване на римското гражданство чрез повдигане на нравствеността и чрез съживяване на религията. И той издава закони за поощряване на брака и раждаемостта, според които всеки мъж от 25 до 60 години и всяка жена от 20 до 50 години трябвало да встъпи в брак. Вдовиците и разведените били задължавани да се женят повторно, ако нямат от предишните си бракове най-малко три деца. Неженените били лишавани от право на наследяване, а бездетните получавали само половината от полагаемото им се наследство. Неравноправните бракове били забранени, разводите се получавали трудно, изневярата се преследвала, разпуснатостта на публични места се наказвала строго. Чуждите религиозни култове трябвало да се изместят от старите римски култове или от култове на „новия Юпитер“ — Август.

За да подпомогне неговите стремежи, Ливий (59 г. пр.н.е. — 17 г. от н.е.) написал история на Рим от основаването на града до времето на Август. В нея за противодействие на упадъка на нравите показва примери от героично държане на предците. Вергилий (70–19 г. пр.н.е.) написал националния римски епос „Енеида“, в който изобразява митическото минало на народа, а чрез Еней и делата му слави Август и Августовото време. Хораций (65 — 8 г. пр.н.е.) в одите си величае стремежите на Август да възроди стария римски дух и в юбилейния „Химн на столетието!“ (*Carmen saeculare*) за подновените през 17 г. от н.е. Столетни игри (*Ludi saeculares*) прославя благодатта на Августовото управление с тържествения тон на култовата песен.

Овидий, близък до Август и семейството му, не се съпротивява срещу неговите реформи в областта на морала, семейството и

религията. Той се ползува от придобивките на политиката му, но не се чувства задължен да превъзнесе новия строй. Не идеализира миналото и не се увлича по морала от времето на републиката. „Ние живеем като хора от нашето съвремие“ — заявява поетът в „Празници“ и: „Който иска, нека слави миналото, аз славя щастieto, което преживявам сега“ — в „Любовно изкуство“. В закачливата си поезия той се явява в разрез с официалната идеология на самодържеца. Могъл ли е Август, докато иска да наложи на съвременниците си нравите на предците и да възвърне старите култове, да търпи свободолюбивия поет?

Семейството на Овидий принадлежи към конническото съсловие. В него влизали знатни граждани, които през време на война се явявали във войската със собствени коне — второто съсловие след сенатското, то имало достъп до висшите служби и до сената. Самият поет при една процесия в Рим дефилирал пред императора на собствения си семеен кон. На 17-годишна възраст баща му го изпраща заедно с по-големия му брат в Рим, за да получат там двамата риторично образование, което отваряло път към юридическото поприще и към висшите държавни длъжности. Възпитаниците на римските школи изучавали философия, история, право и особено митология и се упражнявали в съставяне на фиктивни речи (декламации). Те се разделяли на контroversни — съдебни спорове, и свазории — увещания. Ораторът Л. Аней Сенека ни предава в спомените си извадки от една риторическа декламация на младия Овидий, която му направила силно впечатление.

Но докато Овидий изучава риторика, тайно и упорито го примамва към себе си музата. Всичко, каквото пише, се излива в стих. Думите му сами се редят в мерени стъпки. Бащата разубеждава сина си в неговата склонност. „Та дори Омир не е оставил след себе си богатства!“ — е най-основателният му довод. И за да го отклони от дарбата, го изпраща в Атина — тогавашния град на науката и изкуствата. Но там върху бъдещия поет оказва въздействие гръцкото море, светлината на гръцкия пейзаж и пластиката на гръцкото изкуство, която е най-властната вдъхновителка на неговата поезия.

След тригодишно отсъствие от родината Овидий заема в Рим една след друга низши съдебни длъжности като стъпала към по-високо служебно положение. Но тревогите на държавната служба не му са

угодни и той на 23-годишна възраст се посвещава изцяло на поезията при удобствата и спокойствието, които Августовният век осигурил на знатното съсловие на световната столица.

Първата литературна творба на Овидий е сборникът „Любовни елегии“ (името на античната елегия иде от стихотворния ѝ размер). Сборникът съдържа 49 стихотворения, от които едно се отнася до безсмъртната слава на поета, второ описва процесия в чест на богиня Изида, трето, едно от най-хубавите, е посветено на смъртта на поета Тибул. В останалите „поетът на любовта“ разкрива с нежност и жар историята на връзките си със своята любима, която се крие под фиктивното име Корина.

В елегиите си Овидий повтаря традиционните мотиви на своите предшественици и на гръцките епиграматици, но се различава от тях. Стиховете му рисуват реалистични картини на любовните отношения в знатното римско общество. Някои сцени са литературни реминисценции, обогатени от авторовата неизчерпаема фантазия. Любовта тук не е непосредствено чувство, а повествование, като на много места личи декламационният маниер — многобройни вариации върху една основна тема. Авторът въвежда в елегиите остроумната шега, смеха и иронията. Езикът му е живописен, стихът му е лек и гъвкав. Той е признатият „шеговит певец на нежната любов“.

След големия успех на първата си творба поетът преминава към трагическата поезия. За жалост е загубена трагедията му „Медея“, която според Квинтилиан била наравно с драмата на Варий „Тиест“ — най-значително драматично произведение на римляните.

Овидий е създател и на митологическата епистоларна елегия. Стихотворната му сбирка „Героини“ се състои от писма на видни жени от митологията, влюбени и изоставени, до техните съпрузи или любими. Седемнадесет жени — Пенелопа до Одисей, Дидона до Еней, Медея до Язон и др. — разкриват в елегически стихове чувствата на самота и ревност и отправят молби или упреци. По-късно авторът прибавя още три двойки писма — писма заедно с отговорите им. Митологическите адресантки са близки на Овидиевите съвременници. В техните лирични излияния откриваме също риторични фигури.

Първият период от творчеството на поета завършва с прословутата пародийно дидактическа сбирка „Любовно изкуство“, в

три книги. Чрез нея авторът иска да научи римляните на изкуството да обичат. В първите две книги дава остроумни съвети как да се спечели сърцето на жената и как да се запази любовта. В третата пък съветва жените как да печелят любовта на своите избраници, като им препоръчва грижи за косата и облеклото, литературни интереси, музика и танц. Любопитните римлянки могли да намерят по-подробни козметични съвети в още едно Овидиево произведение: „За запазване на женското лице“. Нищо чудно — през елинистическата епоха стихотворна била формата дори на съчиненията по астрономия, медицина и ботаника.

В „Любовно изкуство“ са отразени нравите на епохата. Животът на богатите в Рим минавал вече във весели пиршества, негова цел били удоволствията. Добродетелната матрона отстъпила пред лекомислената римлянка, в обществото се появило контето. Разказът на поемата — изящен и закачлив — донесъл голяма слава на автора, но възбудил гнева на Октавиан Август. Последвала творбата „Лекарства срещу любовта“, в която авторът препоръчва на „нещастните сърца“ да се лекуват чрез занимания със селско стопанство, обществена дейност, пътешествия и др.

Главната творба на Овидий и един от значителните паметници на римската литература е „Метаморфози“ („Превращения“), епическа поема в петнадесет книги, в хекзаметри. Този шедьовър съдържа над 250 увлекателни легенди из митологическата съкровищница на античността. Те завършват с най-невероятни превращения на богове в хора или животни, на хора в животни или предмети на природата и звезди.

Близка до „Метаморфози“ по съдържание е Овидиевата поема „Празници“. („Фасти“) — поетически римски календар във вид на етиологически елегии. Тук постът описва по месеци и дни гръцки и римски легенди и исторически предания, свързани с римските празници, обичаи и сцени из всекидневния живот на столицата. В съгласие с идеологията на Августовата епоха той си поставя задача да възхвали могъществото на Вечния град и да покаже величието на принципса. Докато в „Метаморфози“ стилът е тържествен и в тях преобладава патосът, втората поема излъчва лирично настроение, в нея боговете са по-близки до човека.

Едва завършил половината на „Празници“ (6 книги), поетът бил принуден да прекъсне труда си. Внезапно през 8 г. от н.е. с декрет Август нарежда на Овидий да напусне в най-кратък срок столицата и да иде в изгнание на северозападния бряг на Черно море. За ново местожителство той му посочва гетското селище Томи (близо до днешна Кюстенджа в Румъния), твърде негостоприемнен край през началото на новата ера.

Причините за внезапното изгнание са две, от тях само едната явна. Според Овидий той станал жертва на своите „песни“ и на някакво недоразумение, за което предпочита да мълчи. Виновни били очите му, неволни свидетели на някаква сцена. Надали „Любовното изкуство“ е истинската причина, макар че то е послужило за официален повод. И други поети — гръцки и римски — оплаква се Овидий, — като се почне от Омир, са възпявали любовта, но никой от тях не е бил наказван за творбите си. Освен това поемата била в ръцете на читателите 8–9 години преди съдбоносното решение.

Съпругата на поета не последвала изгнаника в неговия няколкомесечен път до Томи, за да смекчи в Рим участието му и да се опита да спаси семейния имот от конфискация. Но Август остава непреклонен. След неговата смърт през 14 г. от н.е. наследникът му император Тиберий също не желае да отмени декрета за изгнанието. Така Овидий остава до края на живота си (17 или 18 г. от н.е.) на черноморския бряг, изоставен от своите приятели сред чуждоезичните гети и сармати, с които общувал доста трудно.

Наистина „поетът на изгнанието“ мъчно могъл да се чувства уютно сред снежните преспи на добруджанските зими и пред замръзналото море — там, където „виното не се налива, а се поднася на късове“. Липсвали книги, върлували изтощителни болести. Когато войнствените съседи нападали града — а това ставало често, — самият Овидий вземал оръжие, за да брани живота си.

Сред суровите условия на изгнанието поетът намира утеха в творчеството си. Плод на десетте му добруджански години са произведенията „Тъги“ („Тристия“) в 5 книги и „Писма от Понта“ в 4 книги. И в двете произведения — върхови постижения на световната лирика, Овидий реди тъжни стихове. Основните му теми са оплакване от изгнаническият живот и тъга по отечеството. В една елегия на „Тъги“ той описва сърцераздирателно последната си нощ в Рим, а в друга

разказва главните моменти от своя живот, в повечето стихотворения се домогва до милостта на Август — „небесния мъж“, за да измоли за себе си поне преместване на по-благоприятно място. По-късно пише възхвала на принцепса на езика на гетите, чието разположение накрая спечелил.

Епосът „Метаморфози“ е изграден от около 250 мита за превращения предимно от гръцки произход. Първичната народна фантазия в елинската древност създава голям брой предания за обяснение на природни явления или на религиозни обреди и народни обичаи, наследени от далечното минало. У всички древни народи метаморфозите са съществен елемент на тяхната митология и поезия, но в старогръцката литература те са любим сюжет още от Омир и Хезиод. Най-старият известен източник за етиологически легенди е сборникът „Орнитогония“ („Произход на птиците“), приписван отначало на делфийската жрица Бойо, а по-късно на някой си Бойос, писател от ранноелинистическата епоха. Тук авторът е събрал метаморфози от литературата и преданията, които обясняват произхода на различните птици от... хора. По-обширна е творбата на Никандър от Колофон „Хетероевмена“ („Превращения“) — учена поезия с дидактическо съдържание от александрийската епоха. По подражание на първия сборник Овидиевият приятел Емилий Мацер съставил латинско пособие с близко съдържание. За характера на втория сборник добиваме представа от извадките, които направил от него и предал в проза римският писател Антонин Либерал (ок. 140 г. пр.н.е.). В гръцката литература съществуват и други преработки на посочените справочници наред със списъци на метаморфози, които не са запазени.

Още от школските си риторически занимания Овидий се запознава с литографските сборници и с поетическото наследство от гръцките трагичи, по-специално с Еврипид, който преплита в драмите си божествени превъплъщения. Авторът на „Метаморфози“ познава също етиологическите митове на александрийските учени, най-вече на Калимах, и на римските поети, които подражават на гръцките митографи или правят извадки от тях.

Почти всички метаморфози на Никандър, които са запазени в извадките на Антонин Либерал, се срещат и у Овидий. Но, разбира се, в античността не е от значение оригиналността на сюжета. Един и същ мотив се разработва от различни автори по различен начин, като всеки

от тях търси своя собствена езикова и поетическа обработка и психологическа обосновка на действието. За големия си митологически епос Овидий потърсил сюжети, които дават възможност за благодарна поетическа и риторическа обработка, като към гръцките митове присъединил и народни италиийски предания. До известна степен той се подчинява и на александрийския вкус към далечното и новото. Така например действието на метаморфозата „Пирам и Тисба“ се развива във Вавилон и съдържа характерни източни елементи.

В поемата си Овидий дава своя трактовка на съдържанието и прилага нови художествени похвати. Преди всичко обединява стотиците метаморфози, като ги нанизва една за друга в условен хронологичен ред като в героически фриз. Нишката на непрекъснатия му разказ (*carmen perpetuum*) извежда митове и митологически цикли от първичния безреден хаос и сътворението на вселената до авторови дни, накрай преминава от Елада към италиийската действителност, от митове към история. С оригинално майсторство римският поет прилага непрекъснато нови похвати за свързване, за да въведе читателя от една метаморфоза в друга. Той преплита една легенда в друга, размества митове, доразвива сам разказа, изобретява. За скачването на отделните поемки (епилии) използва любимите похвати на римската риторика — аналогия и антитеза, относно сюжети, персонажи и място на действието. За някои митове прилага рамкова композиция, като влага в устата на различни герои разкази, които иначе нямат връзка със съответните места.

Авторът на „Метаморфози“ следва епическия стил на Омир преди всичко с непрекъснатия ход на разказа. Но Овидий споява поздравно съставките на прелестната си поема, и то не само с формални връзки. Всяка предходна книга — песен прехождат без отдых на напрежението в следната, защото завършекът на книгите не съвпада със завършек на разказ. Така в края на една книга — песен не отслабва интересът на читателя, там се заплита мотив, който намира продължението си в началото на следната книга. Все пак не липсват места за отдых, но те са вътре в песните и се явяват от смяна на темпото. Според александрийския метод на стилизиране се редуват метаморфози, наситени с действие, с бегло щрихирано действие. За връзка служат обикновено кратко предавани митове. Редува се също

фантастика с реалност, мрачни картини се преплитат с идилични и прелестно нежни рисунъци.

В „Метаморфози“ не липсват характерните за Омир стилни похвати — сравнения, каталози на имена, подробни описания на творби на изкуството, дълги повествования за битки. Римският поет обрисова алегорични образи, като Завистта, Съня, Глада, той дори показва прочути Омирови сцени, каквато е епизодът за Арес и Афродита (на латински Марс и Венера).

Влиянието на античната трагедия върху Овидий се състои както в сюжетността (напр. метаморфозата „Медея“), така и в патетичните монолози, чрез които персонажите разкриват вътрешната си борба. В Рим през това време трагедията и риториката са тясно свързани, трагедията със своите стихийни страсти се поддава на риторическа обработка. В „Метаморфози“ тя се състои в ритъма на речта, в диспозиционните форми и в емоционалното въздействие, но се подчинява на поетическата самобитност на автора.

Наред с героическия епос Овидий застъпва в поемата си и други поетически жанрове — драма, идилия, химни, панегирици, ораторски речи, епистоларни обръщения и епиграми. Но най-оригиналната черта на Овидиевото творчество е нагледността на описанието и пластичността на неговите образи. От една страна, „Метаморфози“ са повлияни от новата атическа пластика и от живописната елинистическата епоха. Затова картините, които поетът рисува със словесни средства, по живост съперничат на античните творби на длетото и четката. Когато четем изящните легенди за Ниоба, за Пигмалион, като че виждаме с очи шедьоври на античното изобразително изкуство. От друга страна, картинното действие и живите образи на Овидиевите „Метаморфози“ поради своята осезателност са упражнили огромно въздействие върху литературата и изкуството на поколенията. Още през XIV-XVI в. те са преведени на главните европейски езици. Маниций изброява над двеста поети и писатели от средновековието в Германия, Франция, Англия, Италия и Испания, които подражават на Овидий. Неговото влияние не секва и през по-ново време. Шекспир, когото наричат „втори Овидий“, въвежда в пиесата си „Сън в лятна нощ“ прекрасната интермедия „Пирам и Тисба“, освен това на много места той се позовава на певеца на митовете.

Словесната живопис на римския поет влияе с тематиката си и на живописиста чак до ново време. Всички големи музеи в Европа от Ермитажа в Ленинград до Прадо в Мадрид съхраняват картини на големи майстори на четката, рисувани по легендите на Овидий. Техният темп развиват също великите художници Микеланджело, Тициан, Джорджоне, Кореджо, Рафаело, Рембранд, Рубенс. През времето на рококо творят по Овидиеви метаморфози френските живописци Вато и Буше. Сред честите изображения изпъкват персонажите Аполон и Дафна, Дедал и Икар, Прозерпина, Персей и Андромеда, Аврора, Фаетон и много други.

Не по-малко е познат Овидий и в музиката. Първата опера („драма с музика“), представена през 1594 г. във Флоренция, е „Дафна“, с музика от Пери и текст от Ринучини. Последвалите оперни представления са „Евридика“ (1600 г.) от Качини, „Орфей“ (1607 г.) и „Ариана“ (1608 г.) от Монтеверди — пак със сюжети от вечната творба на Овидий. По-късно Люли композира оперите „Прозерпина“ (1680 г.) и „Фаетон“ (1681 г.). Гуно — голямата опера „Филемон и Бавкида“, Сен Санс — „Прозерпина“, Йохан Кристиан Бах — „Орфей и Евридика“, Моцарт — „Аполон и Хиацинт“, Рихард Щраус — „Дафна“. Метаморфозата „Орфей и Евридика“ става сюжет на опери на Монтеверди, Луиджи Роси, Глук, Офенбах и на симфонични творби на Хайдн и Лист. Безбройните разработки в литературата и изкуството на Овидиевите мотиви показват, че неговите легенди за богове и олоетизирани съвременници са известни и любими на всички времена и народи.

„Метаморфози“ са не само едно от най-увлекателните произведения на античността, не само един от основните паметници на римската литература, те са и жива поетическа енциклопедия на гръцката и римската митология. Чрез тях навлизаме в приказния свят, който е създала фантазията на античния човек. Той засенчва всички останали митологически източници — миговете, които в големия си брой са гръцки, са известни по остроумните поетични легенди на Овидий.

Той е художник с необикновена поетическа дарба. Удивителни са творческата сила на неговата фантазия и дълбокото му познаване на човешкото сърце. Той притежава забележителна способност да разказва живо и увлекателно. Езикът му е плавен и гладък, ритъмът

лек, стихът е звучен. Заради тези качества, характеризиращи необикновения му гений, за който сам той има съзнание в епилога на „Метаморфози“, е ценен и обичан в древността и оттам през вековете.

Г. Батаклиев

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.